643/02

Den 17. april 2002 blev i sag nr. 56.258:

xxxx xxxxx xxxxxxxx
xxxx xxxxxxxxx xx xx xx xxx
xxxx xxxxxx x

mod

If Skadeforsikring
Stamholmen 159
2650 Hvidovre

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har ulykkesforsikring i If Skadeforsikring, klager ved sin advokat over selskabets sagsbehandling.

Advokaten påstår selskabet pligtig at yde forsikringsdækning for et anmeldt ulykkestilfælde, som overgik klageren i februar 1995. Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at kravet er forældet.

Advokaten har for nævnet fremlagt udkast til stævning, og af denne fremgår: "Sagsøger var den 1. september 1994 udsat for en faldulykke, hvor han faldt bag over og slog hovedet i asfalten. Dette medførte et hovedtraume, der giver gener i form af hovedpine, udtalt svimmelhed, hukommelsesbesvær og søvnproblemer. I februar 1995 faldt sagsøger på ny, hvorved hans gener fra første fald forværredes betydeligt. Ved ulykken pådrog han sig desuden bl.a. nakkegener. Den 6. juli 1996 anmeldte sagsøger den første skade til sagsøgte, jfr. **bilag 1**. Der blev herefter indhentet en række udtalelser fra speciallæger, jfr. **bilag 2-9**, og fastsættelsen af sagsøgers erhvervsevnetabsprocent samt méngrad blev indbragt for Arbejdsskadestyrelsen til udtalelse. Den 18. juni 1999 vurderede Arbejdsskadestyrelsen sagsøgers méngrad til i alt 15%, hvoraf 5% hidrørte fra faldet i 1994 og resten fra det andet fald i 1995, jfr. **bilag 10**. Efter modtagelsen af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse meddelte sagsøgte ved skrivelse af 24. juni 1999, at

sagen afsluttedes ved udbetaling af kr. 118.914,88 svarende til 5% mén, idet sagsøgte alene refererede til den første faldulykke, jfr. **bilag 11**. Sagsøger meddelte ved skrivelser af 30. juli 1999 og 19. oktober 1999, jfr. **bilag 12 og 13**, at skade nr. to var anmeldt telefonisk til sagsøgte, der havde oplyst sagsøger om, at yderligere anmeldelse ikke var nødvendig. Ved skrivelser af 3 1. august 1999 og 20. oktober 1999, jfr. **bilag 14 og 15**, meddelte sagsøgte, at sagsøgte ikke mente sig forpligtet til at udbetale yderligere erstatning med henvisning til, at faldskade nr. to ikke var anmeldt til forsikringen samt til, at kravet nu var forældet. Ved skrivelse af 7. december 1999, jfr. **bilag 16**, fastholdt sagsøger atter kravet under henvisning til den skete anmeldelse. Sagsøgte anmodede herefter ved skrivelse af 16. december 1999, jfr. **bilag 17**, sagsøger om at indsende anmeldelse vedrørende skade nr. to inden 14 dage. Den 26. januar 2000 indsendte sagsøger anmeldelsen til sagsøgte, jfr. **bilag 18**. Ved skrivelse af 3. februar 2000, jfr. **bilag 19**, afviste sagsøgte påny erstatningskravet under henvisning til skrivelsen af 20. oktober 1999 og til, at der ved anmeldelsen ikke var fremkommet nye oplysninger omkring skaden. At sagsøgte under hele sagens behandling har været bekendt med, at sagsøgers mén var forårsaget af to ulykker, fremgår af Arbejdsskadestyrelsens skrivelse af 17. februar 1999, jfr. **bilag 20**, samt af sagens lægelige akter. **Anbringender:** Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende,

at ulykken i februar 1995 er anmeldt,

at sagsøgte i hele forløbet har været bekendt med, at Arbejdsskadestyrelsen behandlede begge faldulykker,

at sagsøgte dermed har været bekendt med, at sagsøger anså begge ulykken for anmeldt,

at sagsøgte ikke har reageret heroverfor,

at kravet ikke er bortfaldet ved forældelse,

at sagsøgte ved skrivelse af 16. december 1999 har frafaldet forældelsesindsigelsen,

at skade nr. to er en følgeskade af den første skade,

at skade nr. to er dækket af første anmeldelse."

Selskabet har i skrivelse af 26/7 2001 til nævnet bl.a. anført: "Af speciallægeoplysninger i 1998 og 1999 er begge traumer oplyst, men kun traume nr. 1 er anmeldt. Først i 1999 vender sikredes advokat tilbage vedrørende traume nr. 2. Skaden afvises med henvisning til den 2-årige forældelsesfrist. På vores foranledning fremsender skadelidte

herefter anmeldelse vedrørende skade nr. 2, som afvises den 3. februar 1999. 3. Vores argumentation/anbringender: Kravet er forældet i henhold til forsikringsaftalelovens § 29, allerede fordi det er gået mere end 5 år siden kravets forfaldstid. Det bemærkes at det ligeledes er indklagedes opfattelse, at der ved udgangen af 2000 var gået mere end 2 år siden klager fik kundskab herom. Til støtte herfor skal vi særligt gøre opmærksom på følgende. Det er vores opfattelse, at klager senest på tidspunktet for udarbejdelse af speciallægeerklæringen af 11. november 1995, havde kendskab til

- at han havde pådraget sig endnu et hovedtraume, og
- at dette havde medført en skade, der kunne være dækningsberettiget på ulykkesforsikringen.

Dermed havde klager det kendskab til sagens faktum der var nødvendig for at rette henvendelse til indklagede. Da fremsendelsen af afbrydelsen af forældelsesfristen, via indbringelse for ankenævnet skete mere end 5 år efter dette tidspunkt, er kravet forældet. Det er endvidere vores opfattelse, at klagers egen argumentation medfører, at kravet måtte være at anse som anmeldt 6. juli 1996. Da klagen vedrørende kravet først indsendes til Ankenævnet for Forsikring den 9. juli 2001, vil kravet ligeledes være forældet. Klagede har udvist retsfortabende passivitet. Indklagede har gentagne gange afvist kravet, senest pr. brev af 3. februar 2000. Der går derefter mere end 17 måneder inden klager vælger at foretage yderligere i sagen. Dette medfører i sig selv at kravet må bortfalde, og i hvert fald at en eventuel suspension af forældelsesfristen bortfalder, og at den bevisusikkerhed der ligger i, at klager ikke kan huske hvordan han pådrog sig hovedtraumet i 1995, må komme klager til skade. Afslutningsvis skal vi oplyse, at skaden alene er afvist på grund af forældelse, og vi har derfor ikke taget stilling til, om den konstaterede lidelse for traume nr. 2 skyldes et ulykkestilfælde som er omfattet af ulykkesforsikringen. Vi forbeholder os derfor ret til efterfølgende at vurdere, om der er tale om et ulykkestilfælde som er omfattet af ulykkesforsikringen, hvis dette skulle blive aktuelt."

Det daværende forsikringsselskab Tryg-Baltica Forsikring, hvori klageren ligeledes var omfattet af en forsikring, fremsendte ved skrivelse af 29/10 1996 til selskabet en kopi af en speciallægeerklæring af 11/11 1995, udarbejdet på foranledning af Tryg-Baltica Forsikring. Af erklæringen fremgår bl.a.: "Observanden har i 1995 været henvist til undersøgelse og behandling ved speciallæge i neurokirurgi- og neuromedicin M.R. på grund af følgesymptomer af ulykkestilfælde, der skulle være sket i efteråret 1994 muligvis sep-

tember samt den 19 02 95. Ved det første ulykkestilfælde skulle observanden være snublet over tøndebånd og pådraget sig lettere hovedtraume, dog uden bevidsthedstab. Ved det andet ulykkestilfælde skulle observanden være faldet, da han var på vej op ad trappe, og heller ikke ved dette ulykkestilfælde var der tale om traume med bevidsthedstab. Der blev rejst mistanke om venstresidigt håndledsbrud, men observanden ved ikke om der var tale om noget brud. … Nuværende klager Observanden anfører at samtlige aktuelle klager kan relateres til ulykkestilfældene i efteråret 1994 og februar 1995."

I sagen er endvidere fremlagt speciallægeerklæring af 6/3 1998 fra en psykologisk undersøgelse bestilt af det indklagede selskab, og af denne fremgår bl.a.: "**Konklusion**: Han pådrog sig et hovedtraume i efteråret 1994 og igen i februar 1995, og han måtte definitivt opgive erhvervsarbejde efter ellers alle dage at have klaret sig pænt i den henseende. Ved en analog undersøgelse udført d. 24/1 1996 fandtes betydelig svækket visuomotorisk og mentalt funktionstempo og klart forringet hukommelseskapacitet - og i den henseende er der over de forløbne to år ikke sket nogen væsentlig ændring. Han klarer imidlertid nu 'visuel' problemløsning tydeligt ringere end i 1996, og der fandtes klare tegn både på svækkelse af visuel perceptionsevne og af evnen til at 'konstruere'. Der var altså i 1996 klart tale om tydelig intellektuel svækkelse, og denne er lige så tydeligt forværret over de seneste to år. Som nøjere angivet i den foranstående fremtræder han klart depressiv, som et menneske i forfald - og der burde - hvis han selv ønsker det - forsøget antidepressiv behandling. Alt i alt er tilstanden i dag altså klart ringere end i 1996."

I sagen er tillige fremlagt speciallægeerklæring af 7/7 1998 fra neurolog ligeledes bestilt af det indklagede selskab, og af denne fremgår det indledningsvis: "På foranledning af forsikringsselskabet DIAL udfærdiges d.d. **neurologisk speciallægeerklæring** på ovennævnte. Dette i forbindelse med tilskadekomst efteråret 1994 og 19.02.95 samt evt. sequelae deraf." og videre bl.a.: "**Aktuelle** Observanden fortæller, at han har været udsat for to hovedtraumer. Kan ikke nøjagtig erindre tidspunktet for det første, men det skulle være indtruffet i efteråret 1994, hvor observanden snubler over et tøndebånd og slår hovedet. Mener at det overvejende var sv.t. højre side af hovedet. Har dog ingen særlig erindring om det. Kan heller ikke huske, om han var besvimet. Mener ikke, at der

var ledsagefænomener i form af kramper eller lignende. Blev ikke hospitaliseret. I februar 1995 falder observanden på vej op ad en trappe og slår igen hovedet. Mener ikke, der var tale om bevidsthedstab, og så vidt han erindrer var der også her tale om et hovedtraume, der overvejende ramte højre side af hoved og tinding. Tillige fik han slag mod venstre håndled, men mener ikke, der var tale om noget brud, i hvert fald ikke behandlet, eller så vidt han erindrer røntgenundersøgt. … **Konklusion** 50-årig mand, neurologisk udisponeret og i alt væsentligt tidligere rask, specielt ingen klager over hovedpine, nakkesmerter eller hukommelsesproblemer. Tidligere været særdeles velfungerende, sidst som administrerende direktør for et rådgivningsselskab, hvorfra han blev fyret grundet sygefravær i februar 1995. Modtager nu mellemste invalidepension. Ifølge det til mig oplyste har han i efteråret 1994 og igen i februar 1995 været udsat for hovedtraume. Mener sig ikke i nogle af tilfældene hospitaliseret. Mener heller ikke med sikkerhed, at der har været tale om bevidsthedstab, men har dog tydeligvis ikke rigtig nogen klar erindring om, hvad der egentlig er sket. ... Ved den objektive neurologiske undersøgelse i dag har observanden da klart bløddelsforandringer og indskrænket bevægelighed sv.t. cervikalcolumna. Fremtræder noget stillestående, og man får også indtryk af en svækket hukommelse og nedsat psykomotorisk tempo. Desuden har han tegn til en polyneuropati formentlig på en diabetisk basis og har også fået konstateret en sukkersyge, der dog ikke er insulin- men tabletbehandlet. Man må hæfte sig ved, at det drejer sig om en tidligere hovedpinefri og velfungerende mand. De symptomer, observanden beskriver, er efter mit bedste skøn i fuld overensstemmelse med et postkommotionelt syndrom og en meget sandsynlig følge af de to hovedtraumer. Symptomerne kunne også i nogen grad være delvis betinget af et om ikke piskesmæld så i hvert fald piskesmældslignende læsion i forbindelse med faldene, men da jeg ikke kender de nærmere omstændigheder omkring disse, er det vanskeligt at udtale sig om, men klagerne kunne også godt være en delvis følge heraf, og de er ganske vist relativt beskedne rent fysisk. Objektive fund da heller ikke i uoverensstemmelse dermed. Jeg har bedt egen læge om at fremsende henvisning, idet jeg har tilladt mig at sætte observanden i behandling med det antidepressive middel Concordin i en ret beskeden dosis efter morgenmaden. Dette primært mod hans nervebetændelse, men kan måske også bedre hans humør en smule, men det ændrer ikke noget på ovenstående konklusion. Tilstanden skønnes stationær og varig i den forstand, at jeg ikke kan forestille mig, at der skulle indtræde nogen væsentlig bedring i tilstanden inden for en overskuelig fremtid."

Selskabets skrivelse af 16/12 1999 til klagerens advokat er sålydende: "Vi har modtaget Deres brev af den 7. december 1999, og vores opfattelse er uændret og vi er ikke enige i Deres betragtning. Imidlertid, straks og inden 14 dage, beder vi Dem foranledige vedlagte skadeanmeldelse indsendt hertil i udfyldt stand. Hvorefter vi vil vende tilbage til Dem."

Af Arbejdsskadestyrelsens udtalelse af 18/6 1999 fremgår bl.a.: "Skadens dato ……..: 1. september 1994 … På grundlag af de foreliggende oplysninger vurderer vi méngraden til 5 procent, jf. loven om forsikring mod følger af arbejdsskade, § 33. Vi har lagt vægt på, at der foreligger varige følger efter tilskadekomsten den 1. september 1994, hvor skadelidte gled og faldt bagover, hvorved han slog hovedet mod asfalten. Der foreligger følger efter dette hovedtraume i form af et partielt postkommotionelt syndrom (dvs. følger efter hjernerystelse i form af hovedpine og koncentrations- og hukommelsesbesvær) idet tilskadekomsten medførte gener i form af hovedpine, svimmelhed, hukommelsesbesvær og søvnproblemer jf. speciallæge M.R.'s erklæring af 2. marts 1995. Dette mén udgør 5 procent. Skadelidte var i februar 1995 udsat for et nyt hovedtraume, hvor han faldt på vej op ad en trappe og slog hovedet, overvejende højre side og tinding. Det fremgår af M.R.'s erklæring, at der herefter skete en betydelig forværring af symptomerne efter tilskadekomsten den 1. september 1994. Der foreligger gener svarende til et moderat postkommotionelt syndrom i form af svækket hukommelse, koncentrationsbesvær, hovedpine og svækket mentalt funktionstempo jf. N.P.U.'s speciallægeerklæring af 7. juli 1995 [skal være 1998]. Ligeledes anfører skadelidte gener i form af forringet nattesøvn, ændret psyke, udtalt svimmelhed og potensproblemer. Ved denne tilskadekomst er der desuden tilkommet nakkegener i form af nakkesmerter med ømhed og indskrænket bevægelighed af halshvirvelsøjlen. Vi har herefter vurderet, at skadelidtes samlede mén efter de 2 hovedtraumer i henholdsvis september 1994 og februar 1995 tilsammen udgør 15 procent, hvoraf de 5 procent mén kan tilskrives tilskadekomsten den 1. september 1994."

Nævnet udtaler:

Selskabet har fra et meget tidligt tidspunkt efter ulykkestilfældet i februar 1995 ikke kunnet være i tvivl om, at klageren havde været udsat for to ulykkestilfælde og betragtede

begge ulykkestilfælde som dækningsberettigende. Havde selskabet ønsket en skriftlig anmeldelse af også ulykkestilfælde nr. 2, burde man under disse omstændigheder have klargjort dette for klageren - hvilket ikke er sket.

Derfor

b e s t e m m e s :

Selskabet, If Skadeforsikring, skal anerkende, at klagerens krav i henhold til ulykkestilfældet i februar 1995 ikke er forældet.

Jørgen Nørgaard